

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL

2015-2016

LEERBROEK

1. Inleiding	3
2. Algemene gegevens	6
2.1 Algemene gegevens van de school	
2.2 Onderwijsvisie/schoolconcept	
2.3 Kengetallen leerlingenpopulatie van de afgelopen schooljaren	
2.3.1 Leerling aantallen	
2.3.2 Gewicht leerlingen	
2.3.3 Aanmeldingen Zorg	
2.3.4 Aanmeldingen PCL en verwijzingen SBO	
2.3.5 Leerlingen met verwijzingen SO of een rugzakje	
2.3.6 Aantal leerlingen met dyslexie en dyscalculie	
2.3.7 Aantal gediagnosticeerde leerlingen met hoogbegaafdheid of een individueel gemeten IQ lager dan 85	
3. Basisondersteuning	9
3.1 Basiskwaliteit volgens de inspectie	
3.2 Planmatig werken	
3.2.1 Standaarden van de inspectie	
3.2.2 Standaarden handelingsgericht werken	
3.3 Preventieve en licht curatieve interventies	
3.4 Onderwijsondersteuningsstructuur	
3.4.1 Deskundigheid	
3.4.2 Groepsgrootte en formatie	
3.4.3 Voorzieningen	
3.4.4 Ruimtelijke omgeving	
3.4.5 Samenwerking	
4. Ondersteuningsarrangementen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften	16
4.1 Leren en ontwikkeling	
4.2 Fysiek en medisch	
4.3 Sociaal-emotioneel en gedrag	
4.4 Werkhouding	
4.5 Thuissituatie	
5. Samenvatting	20

1. INLEIDING

Dit schoolondersteuningsprofiel is gemaakt in 2014-2015. Daarom zijn de gegevens m.b.t. aantallen van 2015-2016 er niet in opgenomen.

In dit schoolondersteuningsprofiel wordt een beeld gegeven van de mogelijkheden, grenzen en ambities die de school heeft als het gaat om het bieden van Passend Onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Dit schoolondersteuningsprofiel geeft de ambities van het team weer. Deze ambities staan geformuleerd in concrete doelen van het schoolbeleid.

Op basis van dit document kan de school een goede gesprekspartner zijn voor bestuur, ouders, het Samenwerkingsverband, het Speciaal Onderwijs en organisaties voor welzijn en zorg.

Het bestuur van onze school heeft gekozen voor samenwerking met christelijke scholen in de regio. Dit gebeurt in het Samenwerkingsverband Driegang, met name de Kamer Alblasserwaard-West. We kunnen gebruik maken van elkaars beschikbare kennis. Verder wordt er beleid gemaakt om Passend Onderwijs in de praktijk vorm te geven.

Dit schoolondersteuningsprofiel is opgesteld door de directeur en de Intern Begeleiders op basis van de beschikbare informatie. De ambities t.a.v. onderwijsarrangementen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zijn toegevoegd.

2. ALGEMENE GEGEVENS

2.1 Algemene gegevens van de school

School:	Eben-Haëzerschool
BRIN:	04NO
Directeur:	Wim van der Plas
Adjunct directeur:	Chris Kramer
IB:	Gerdien van den Dool en Lucy Doornenbal
Schoolbestuur:	Bestuur Vereniging Eben-Haëzer te Leerbroek
Samenwerkingsverband:	PO 2816

2.2 Onderwijsvisie/schoolconcept

De Eben-Haëzerschool te Leerbroek gaat uit van de Vereniging Eben-Haëzer voor Christelijk Schoolonderwijs te Leerbroek. Alle kinderen uit Leerbroek en omgeving zijn welkom, mits de ouders de grondslag onderschrijven of respecteren.

De grondslag voor alle onderdelen van het onderwijs op onze school is de Bijbel, Gods Woord. De Bijbel, opgevat naar de Drie Formulieren van Enigheid, vormt de grondslag van al ons handelen. We toetsen maatschappelijke eisen en tendensen altijd aan deze grondslag en zien het als onze taak de Christelijke identiteit vast te houden.

Ons onderwijs kenmerkt zich door de volgende kernwaarden:

Vertrouwd

De ouders vertrouwen hun kinderen aan ons toe. Bij alle activiteiten in de school zijn er herkenbare elementen van thuis. Leerkrachten kennen de kinderen. In het bijzonder willen we de christelijke opvoeding ondersteunen. We onderwijzen de kinderen uit Gods Woord. Het Christelijk geloof wordt direct vertaald naar het dagelijkse leven.

Veilig

In onze school willen we dat alle kinderen weten dat ze welkom zijn. Ze kunnen in alle rust spelen en leren. We zorgen voor een veilige schoolomgeving en leren kinderen hoe ze voor elkaar kunnen zorgen. Deze veiligheid is de basis voor ons werk.

Verrijkend

Binnen de vertrouwde en veilige schoolomgeving reiken we de kinderen de vaardigheden aan waarmee ze een God en de naaste dienende persoon mogen worden, in overeenstemming met de hen toevertrouwde talenten.

Ook streven we verrijking na door elke leerling onderwijs te bieden waardoor hij of zij groeit.

Hoe vertalen we deze visie naar de praktijk?

- Leerkrachten onderschrijven de grondslag van de school.
- We houden in ons onderwijs rekening met aard, aanleg, tempo en ontwikkelingsniveau van onze leerlingen.
- In elke groep wordt ieder dagdeel begonnen en besloten met gebed en het zingen van Psalmen en christelijke liederen.
- In elke groep wordt de Bijbelse Geschiedenis verteld.
- Leerkrachten en leerlingen gaan met elkaar in gesprek over deze vertellingen.

- Het schoolteam houdt weekopeningen en weeksluitingen.
- We vieren gezamenlijk Kerstfeest, Paasfeest en Pinksteren. We besteden extra aandacht aan Kerkhervorming, biddag en dankdag.
- Wij hechten veel belang aan het bieden van een positief en veilig klimaat, aan zelfstandigheid van kinderen, aan het respectvol omgaan met elkaar en het aansluiten bij de mogelijkheden van het kind.
- Leerkrachten zetten zich in voor achtergestelde en kansarme kinderen.
- Bijbelse kernwoorden vinden wij liefhebben, bidden voor, achtergronden kennen, bemoedigen, corrigeren, goede voorbeeld geven, onderwijzen. Die woorden spelen bij ons ook een rol in de relatie leerkracht - kind.

2.3 Kengetallen leerlingenpopulatie van de afgelopen schooljaren

2.3.1 Leerling aantallen

Onze school wordt bezocht door leerlingen uit Leerbroek en omgeving.

Leerlingenaantallen	222	203	213	226
Data	01-10-2011	01-10-2012	01-10-2013	01-10-2014

Bovenstaande tabel laat zien dat het leerlingenaantal de laatste jaren schommelend is geweest. Er is sprake van een dal in 2012 en een piek in 2014.

De verwachting is dat dit leerlingenaantal de komende jaren zal dalen, met als ondergrens 200.

2.3.2 Gewicht leerlingen

Schoolgewicht 0,3	33	29	26	19
Schoolgewicht 1,2	2	0	0	0
Data	01-10-2011	01-10-2012	01-10-2013	01-10-2014

Bovenstaande tabel laat het aantal leerlingen met een schoolgewicht zien van de afgelopen vier jaar. Het aantal gewichtenleerlingen neemt sterk af. Dat heeft te maken met het opleidingsniveau van de ouders en de strengere voorwaarden vanuit de overheid. Wij hebben momenteel geen kinderen met een schoolgewicht van 1,2.

Binnen onze school komen problemen met de leesontwikkeling het meeste voor. De kinderen die extra ondersteuningsbehoeften hebben, worden binnen school opgevangen. Op groeps- en schools niveau wordt het onderwijs passend gemaakt aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen. Er wordt in de school gewerkt met groepsplannen. Hierin is pro-actief handelen het uitgangspunt.

De ondersteuningsstructuur is zo ingericht, dat de leerkracht ondersteund wordt bij de extra ondersteuning van de leerlingen. De intern begeleider is hierbij de coach van de leerkracht.

2.3.3. Aanmeldingen extra ondersteuning

Aanmelding extra onderst.	12	16	16	18
Schooljaar	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015

Kinderen worden met de IB besproken als de leerkracht vastloopt of handelingsverlegen is. In de afgelopen 4 schooljaren zijn er 62 leerlingen besproken, hetgeen neerkomt op een gemiddelde van 15 leerlingen per jaar.

Leerlingen die een arrangement hebben worden minimaal vier keer per jaar besproken in een overleg, waarbij de volgende professionals aanwezig zijn: intern begeleider, onderwijsassistente, leerkracht, ambulante begeleider. Soms wordt dit aangevuld met input van een logopediste en/of een maatschappelijk werkster. Ook de ouders worden uitgenodigd om bij de bespreking van hun kind aanwezig te zijn.

De school is tevreden over de werkwijze van het SOT (Schoolondersteuningsteam) -overleg vanwege de bijdrage die dit levert aan de realisatie van passend onderwijs aan de hand van handelingsgericht en planmatig handelen. De structurele deelname van ouders heeft in deze overleggen een grote meerwaarde. De inzet van externe expertise wordt heel laagdrempelig. Externe functionarissen komen letterlijk op school. Daarmee biedt het SOT –overleg korte lijnen en meedenken, ook in een vroege fase, wanneer de school nog zoekende is naar wat de goede aanpak is. Het SOT-overleg vergroot de kwaliteit van analyse van de situatie doordat men vanuit verschillende disciplines kijkt. Het geeft goede handvatten voor de te nemen vervolgstappen. De diverse professionals in het SOT-overleg functioneren ook in verbinding naar hun eigen organisatie. Dat maakt de lijnen kort, ook wat betreft de terugkoppeling vanuit het hulptraject naar de school. De leerkracht is aanwezig bij de bespreking van de leerling in het SOT-overleg. Deze actieve betrokkenheid bij het multidisciplinaire denkproces heeft veel voordelen. De leerkracht levert recente informatie en verschaft helderheid bij vragen. Een belangrijk extra pluspunt is verder dat deelname aan het overleg leidt tot meer inzicht en betrokkenheid van de leerkracht bij eventueel geformuleerde handelingsadviezen. Dat is weer belangrijk omdat hij/zij hiermee aan de slag gaat in de groep.

2.3.4 Aanmeldingen PCL en verwijzingen SBO

Aanmeldingen PCL	2	0	2	1
Verwijzingen SBO	2	0	2	1
Schooljaar	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015

In de afgelopen 4 schooljaren meldde de school 5 leerlingen aan bij de PCL en verwees de school 5 leerlingen naar het SBO. Dat betekent een gemiddeld verwijzingspercentage van 0,63% per jaar, dat is iets hoger dan het landelijk gemiddelde van 0,51%.

Wij staan open voor terugplaatsing van leerlingen uit het SBO als de SBO school aangeeft dat de leerling daar aan toe is. We onderzoeken dan wel van tevoren of wij op dat moment en in die situatie aan de hulpvraag van deze specifieke leerling kunnen voldoen. De school houdt zich het recht voor om een leerling te weigeren wanneer bijvoorbeeld de klas erg vol is en / of er al een groot aantal kinderen met extra ondersteuningsbehoeften in deze groep zitten.

Het team gaat over tot verwijzing naar het Speciaal Basis Onderwijs wanneer het welbevinden van de leerling in gevaar komt of wanneer er sprake is van een combinatie van ontwikkelingsachterstanden en gedragsproblematiek. Het SBO kan beter tegemoet komen aan de ondersteuningsbehoeften van deze kinderen omdat groepen daar kleiner zijn en er meer individuele aandacht aan de leerlingen kan worden geschonken. Verder is er binnen het SBO veel expertise aanwezig in verband met het omgaan met gedragsproblemen.

2.3.5 Leerlingen met verwijzing SO, een rugzakje of arrangement

Leerlingen: verwijzing SO	1	1	0	0
Leerlingen: rugzakje	0	2	2	0
Leerlingen: arrangement	0	0	5	3
Schooljaar	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015

Er zijn op dit moment drie kinderen met een indicatie. Er zijn 2 arrangementen cluster 2 en er is 1 arrangement van het Samenwerkingsverband. Dit komt neer op 1,5 % van de schoolbevolking.

Wij vragen alleen een arrangement aan wanneer we signaleren dat de leerling gebaat is bij extra ondersteuning en begeleiding door een ambulant begeleider. De school heeft positieve ervaringen opgedaan met de begeleiding van kinderen met een rugzakje of een arrangement. De directie is van mening dat de kennis van de leerkrachten vergroot is en dat de leerkrachtvaardigheden zijn uitgebreid. Zo is er de laatste jaren specifieke (deel)teamscholing geweest, bijvoorbeeld over:

- Het voeren van luistergesprekken
- Ouderbetrokkenheid
- Groepsprocessen
- Opbrengstgericht werken
- Signaleren huiselijk geweld / kindermishandeling
- Taalontwikkelingsstoornissen

Er is de laatste 4 schooljaren één leerling teruggeplaatst uit het Speciaal Onderwijs (SO).

Wij staan open voor terugplaatsing van leerlingen uit het SO als die school aangeeft dat de leerling daar aan toe is. We onderzoeken dan wel van tevoren of wij op dat moment en in die situatie aan de hulpvraag van deze specifieke leerling kunnen voldoen. De school houdt zich het recht voor om een leerling te weigeren wanneer bijvoorbeeld de klas erg vol is en / of er al een groot aantal kinderen met extra ondersteuningsbehoeften in deze groep zitten.

De school staat open voor kinderen met een toelaatbaarheidsverklaring, mits de school aan de ondersteuningsbehoeften van het specifieke kind in deze situatie, in deze groep, bij deze leerkracht kan voldoen.

Onze ambitie is om binnen de grenzen van het mogelijke, thuisbij onderwijs te bieden aan kinderen uit de omgeving van de school.

2.3.6 Aantal leerlingen met dyslexie en dyscalculie

Leerlingen: dyslexie	4	4	3	4
Leerlingen: dyscalculie	0	0	0	0
Schooljaar	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014

Op de school zitten momenteel 5 leerlingen met een dyslexieverklaring. We starten direct met de signalering van aanwijzingen die kunnen duiden op de aanwezigheid van dyslexie. De school volgt het meest recente dyslexieprotocol. Kinderen waarbij sprake zou kunnen zijn van dyslexie en kinderen waarbij dyslexie gediagnosticeerd is krijgen gepaste ondersteuning. Dyslexieonderzoeken worden in overleg met ouders aangevraagd.

De ambitie van de school is om het dyslexieprotocol voor de groepen 1 t/m 3 te herzien.

Op de school zitten momenteel geen leerlingen met een verklaring voor dyscalculie. Op onze school is nog geen specifieke aanpak ontwikkeld i.v.m. de signalering en begeleiding van kinderen met dyscalculie. Onze ambitie is om op termijn een specifiek arrangement voor kinderen met ernstige rekenproblemen of dyscalculie te ontwikkelen. De collega die dit schooljaar de opleiding rekencoördinator volgt, zal daar een grote rol bij spelen.

2.3.7 Aantal gediagnosticeerde leerlingen met hoogbegaafdheid of een individueel gemeten IQ lager dan 85

Leerlingen:hoogbegaafdheid	1	1	0	0
Leerlingen: IQ < 85	3	3	4	3
Schooljaar	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015

Op de school zitten geen leerlingen met een **diagnose** hoogbegaafdheid. Ze zijn er wel. De school heeft beleid voor leerlingen met een meer dan gemiddelde intelligentie. Het werken in de rode groep is daar een middel bij. Onze ambitie is om komend schooljaar onderzoek te doen naar het opzetten van een plusklas.

Op de school zitten momenteel 3 leerlingen met een IQ lager dan 85. De school heeft een onderwijsprogramma dat is afgestemd op leerlingen met een minder dan gemiddelde intelligentie. Deze kinderen krijgen meer individuele begeleiding en extra instructie. Indien nodig wordt er een OPP (ontwikkelingsperspectief) voor een leerling opgesteld. Dit gebeurt vanaf groep 4.

Onze ambitie is dat de school zich voortdurend zal blijven ontwikkelen. De school wil zo veel mogelijk Passend Onderwijs bieden aan kinderen uit de omgeving van de school. Om dit te kunnen realiseren zijn er een aantal voorwaarden:

- Voldoende financiële middelen
- Uitbreiding van de mogelijkheden tot vroege signalering
- Voldoende formatie
- Mogelijkheid om de specialismen binnen het team optimaal in te kunnen zetten.

In het kader van de extra zorg is er voor gekozen de grote groep 3 in schooljaar 2015-2016 te splitsen in twee kleinere groepen. De extra kosten daarvoor zijn vrijgemaakt uit de financiële middelen.

3. BASISONDERSTEUNING

In de Notitie Basisondersteuning heeft het Samenwerkingsverband uitspraken gedaan wat er onder basisondersteuning wordt verstaan. De basisondersteuning geeft het niveau van ondersteuning weer, waaraan alle scholen in het samenwerkingsverband moeten voldoen. Mede op basis van de schoolondersteuningsprofielen van alle deelnemende scholen stelt het samenwerkingsverband het niveau van de basisondersteuning vast.

We hebben op basis van een scorelijst kunnen aangeven welke kernkwaliteiten van basisondersteuning op orde zijn en welke nog in ontwikkeling zijn. Op basis van de uitslagen hebben we vastgesteld dat de meeste zaken op orde zijn. Op een kleine aantal punten moet de school nog enkele stappen zetten. Dat zijn de onderstaande:

1c	De school heeft vastgelegd wat een leerling met extra ondersteuningsbehoefte is.
1d	De procedures en afspraken over de ondersteuning van leerlingen zijn duidelijk.
3f	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.
7h	Het personeel stemt de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.
8a	Het personeel beschikt over een actuele set van didactische, organisatorische en pedagogische competenties voor de begeleiding van leerlingen met extra onderwijsbehoeften.
8c	Het personeel beschikt over een actuele set handelingsgerichte vaardigheden.
10e	De school koppelt in het eerste jaar ontwikkeling van leerlingen met extra onderwijsbehoeften terug aan de voorschoolse voorziening of de vorige school.
11f	De school maakt samen met de leerling en de ouders afspraken over de begeleiding en wie waarvoor verantwoordelijk is.
11g	Als een leerling de school verlaat, stelt de school samen met de ouders en de leerling een (onderwijskundig) rapport op. Ouders ontvangen een kopie.
13a	Taken van het ondersteuningsteam zijn vastgelegd.

3.1 Basiskwaliteit volgens de inspectie

De inspectie heeft de basiskwaliteit van de school tijdens haar laatste oordeel op **13-06-2013** als voldoende beoordeeld.

We werken voortdurend aan de verbetering van de onderwijskwaliteit. Er is een impuls gegeven aan het opbrengstgericht werken. Om de streefdoelen te halen is breed ingezet op de versterking van het (aanvankelijk) lees-, spelling- en begrijpend leesaanbod en de aandacht voor de doorgaande lijn daarin.

Daarnaast wordt geïnvesteerd in de kwaliteit van de leraren en wordt de zorgstructuur verbeterd. De tussenopbrengsten en de eindopbrengsten zijn goed. Verder zijn de aspecten die samenhangen met de kwaliteit van het lesgeven als voldoende beoordeeld. Hoewel we jaarlijks stappen zetten, vraagt de individuele zorg en begeleiding constant om aanscherping, met name ten aanzien van de analyse en de evaluatie.

De inspectie oordeelde tijdens haar laatste bezoek ten aanzien van de opbrengsten als volgt:

	Zwak	Voldoende	Goed
1.1 De resultaten van de leerlingen aan het EINDE van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			
1.2 De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde TIJDENS de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			

De basiskwaliteit is dus voldoende op orde, maar samen met de ontwikkelingen op het gebied van Passend Onderwijs blijft het een uitdaging om alle kinderen onderwijs op maat te kunnen blijven bieden en de resultaten en opbrengsten boven de criteria van de inspectie te houden.

3.2 Planmatig werken

Onderstaand schema geeft aan hoe wij onszelf beoordelen op een aantal –voor dit plan relevante– standaarden uit het toezichtkader van de inspectie van het onderwijs.

	Zwak	Voldoende	Goed
4.2 Leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig in de school.			
4.4 De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen.			
4.5 De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen en afhandelen van incidenten in en om de school.			
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.			
5.1 Leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			
5.2 De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			
5.3 De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten			
6.1 De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkelingen tussen de leerlingen.			
6.4 De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			
7.1 De school gebruikt een samenhangend systeem genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			

7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in ontwikkeling van de leerlingen.			
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			
8.3 De school voert de zorg planmatig uit.			
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			
8.5 De school zoekt de structurele samenwerking met ketenpartners waar noodzakelijke interventies op leerling-niveau haar eigen kerntaak overschrijden.			
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerling-populatie.			
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			

3.2.2 Standaarden handelingsgericht werken

	zwak	voldoende	goed
Leerkrachten verkennen en benoemen de onderwijsbehoeften van leerlingen o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen.			
Leerkrachten bekijken en bespreken de wisselwerking tussen de leerling, de leerkracht, de groep en de leerstof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen.			
Leerkrachten reflecteren op hun eigen rol en het effect van hun gedrag op het gedrag van leerlingen, ouders, collega's.			
Leerkrachten zijn zich bewust van de grote invloed die zij op de ontwikkeling van hun leerlingen hebben.			
Alle teamleden zoeken, benoemen en benutten de sterke kanten en interesses van leerlingen, de leerkrachten, de ouders en het schoolteam.			
Leerkrachten werken samen met hun leerlingen. Ze betrekken hen bij de analyse, formuleren samen doelen en benutten de ideeën en oplossingen van leerlingen.			
Leerkrachten werken samen met ouders. Ze betrekken hen als ervaringsdeskundigen en partner bij de analyse van de situatie en het bedenken en uitvoeren van de aanpak.			

Leerkrachten benoemen hoge, reële SMARTI-doelen voor de lange en voor de korte termijn. Deze doelen worden gecommuniceerd en geëvalueerd met leerlingen, ouders en collega's.			
Leerkrachten werken met een groepsplan waarin ze de doelen en de aanpak voor de groep, subgroepen en mogelijk een individuele leerling beschrijven.			
Leerkrachten bespreken minstens drie keer per jaar hun vragen betreffende het opstellen, uitvoeren en realiseren van hun groepsplannen met de intern begeleider.			
De onderwijs- en begeleidingsstructuur is voor eenieder duidelijk. Er zijn heldere afspraken over wie wat doet, waarom, waar, hoe en wanneer.			
Alle teamleden zijn open naar collega's, leerlingen en ouders over het werk dat gedaan wordt of is. Motieven en opvattingen worden daarbij inzichtelijk gemaakt.			

3.3 Preventieve en licht curatieve interventies

Aanbod, conform protocol, voor leerlingen met dyscalculie.	Nee, er is wel een aanpak voor kinderen met extra ondersteuningsbehoefte op rekengebied.
Aanbod voor leerlingen met dyslexie conform het protocol.	Ja, het meest recente protocol wordt gevolgd.
Protocol medisch handelen.	Nee, er is wel een afspraak over medicijngebruik.
De school biedt fysieke toegankelijkheid en beschikt over hulpmiddelen voor leerlingen met een (meervoudige) lichamelijke handicap.	Ja.
De school biedt aangepaste werk- en instructieruimtes voor leerlingen die dit nodig hebben.	Ja.
De school biedt de beschikbaarheid van hulpmiddelen voor leerlingen die dit nodig hebben.	Ja.
De school heeft een aanpak gericht op sociale veiligheid.	Ja, Kinderen en hun sociale talenten. In groep 6 wordt een SOVA-training aangeboden (SOVA 4Kids)
De school heeft een aanpak gericht op het voorkomen van gedragsproblemen.	Ja, Kinderen en hun sociale talenten, het pestprotocol en de SOVA-training.
De school heeft een onderwijsprogramma dat is afgestemd op leerlingen met een minder dan gemiddelde intelligentie.	Ja.
De school heeft een onderwijsprogramma dat is afgestemd op leerlingen met een meer dan gemiddelde intelligentie.	Ja, extra verdieping in de groep. We oriënteren ons op het starten van een plusgroep.

Bovenstaande gegevens met betrekking tot de preventieve en licht curatieve interventies betekenen voor de mogelijkheden die we zien om passend onderwijs te bieden voor leerlingen met speciale en/of aanvullende onderwijsbehoeften voldoende is voor alle leerlingen. In overleg met één van de IB-ers wordt het aanbod bepaald. Het is onze ambitie dat alle leerkrachten een beredeneerd aanbod bedenken en uitvoeren.

3.4 Onderwijsondersteuningsstructuur

3.4.1 Deskundigheid

De school maakt gebruik van de volgende aanwezige teamdeskundigheid:

	aanwezig zonder diploma	aanwezig met diploma	gewenst
intern begeleider	X		
taal/leespecialist		X	
dyslexie specialist			X
rekenspecialist	X		
gedragsspecialist			X
sociale vaardigheden specialist	X		
hoogbegaafdheid specialist	X		
remedial teacher	X		
motorisch remedial teacher			X
spelbegeleiding			X
coaching en video interactie begeleiding			X
vakleerkracht lichamelijk oefening			X

De school maakt gebruik van de volgende aanwezige deskundigheid in het samenwerkingsverband:

	aanwezig zonder diploma	aanwezig met diploma	gewenst
orthopedagoog/psycholoog			X
logopedist			X
hoogbegaafdheidsspecialist			X
schoolmaatschappelijk werker			X
specialist het jonge kind			X
intern begeleider		X	
taal/leespecialist			X
dyslexie specialist			X
rekenspecialist		X	
gedragsspecialist		X	
sociale vaardigheden specialist			X
remedial teacher		X	
motorisch remedial teacher			X
spelbegeleiding			X
coaching en video interactie begeleiding			X

Tevens maken we gebruik van ambulante begeleiders op het gebied van autisme (cluster 4) en taalleesproblemen (cluster 2).

Ten aanzien van bovenstaande gebieden is het zo dat diverse deskundigheid binnen de school wordt gehaald door middel van het inhuren van externen. Op enkele gebieden is de gediplomeerde deskundigheid op school zelf aanwezig.

Het verschil in ontwikkelingstempo en ondersteuningsbehoefte vraagt om een aanpak die individueel maatwerk mogelijk maakt. Binnen de school heersen afspraken over werken in drie niveaus, zelfstandig werken, het gebruik van vragenblokjes enz. Door dit toe te passen heeft de leerkracht

extra ruimte voor individuele aandacht aan leerlingen die dat nodig hebben. Er zijn geringe verschillen tussen leerkrachten zichtbaar.

3.4.2 Groepsgrootte en formatie

- * De gemiddelde groepsgrootte is 24 leerlingen.
- * Het aantal teamleden/onderwijs personeel is 20.
Daarvan zijn er twee leerkrachten die structureel onderwijsondersteunende werkzaamheden verrichten in het kader van individuele zorg aan kinderen.
- * Het aantal onderwijs ondersteunende personeelsleden is 1.

Bezetting van de groep:

Er is één professional per dag aanwezig in de groep	X
Taken kunnen worden toebedeeld aan onderwijsassistente, stagiaires, ouders of medeleerlingen	X

De leerlingen zijn verdeeld over negen groepen. Er zijn geen combinatiegroepen.

Extra ondersteuning wordt zowel binnen als buiten de groep geboden. Naast de leerkracht is er structurele ondersteuning. Dit is zeker het geval bij toegekende arrangementen. Daarnaast worden de onderwijsassistent, daarvoor vrijgeroosterde collega's, (LIO-) stagiaires en ouders ingezet.

In de beschikbare formatie is alleen ruimte voor de intern begeleiders. Voor de andere specialismen is geen formatieve ruimte. In het taakbeleid worden hiervoor uren opgenomen.

3.4.3 Voorzieningen

In onderstaande tabel is te zien of en hoeveel leerlingen gebruik hebben gemaakt van voorzieningen/aanpakken in het schooljaar 2014-2015.

ambulante begeleiding door een van de clusters	6
preventieve ambulante begeleiding door een van de clusters	8
aanbod sovatraining	Groep 6

3.4.4 Ruimtelijke omgeving

In onderstaande tabel is aangegeven wat de mogelijkheden van het schoolgebouw zijn om tegemoet te komen aan speciale onderwijsbehoeften:

	ja	nee
Er is ruimte in de groep voor één-op-één begeleiding	X	
Er is ruimte in de school voor één-op-één begeleiding	X	
Er is een prikkelarme werkplek	X	
Er is ruimte voor een time-out	X	
De lokalen zijn aangepast voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften		X
Er zijn ruimten met specifieke functies voor bewegings- en leerbehoeften		X
Er zijn werkplekken voor leerlingen beschikbaar op de gang of in andere ruimten in de school	X	

De lokalen en de werkruimten worden als volgt beoordeeld:

	zwak	voldoende	goed
Zijn de werkruimten afgestemd op de onderwijsbehoeften van kinderen?			
Is de inrichting van de lokalen afgestemd op de onderwijsbehoeften van kinderen?			

De school telt 9 lokalen. De startgroep die in januari 2016 begint wordt ondergebracht in het speellokaal.

De school is rolstoeltoegankelijk en er is een aangepast toilet aanwezig.

3.4.5 Samenwerking

De school werkt structureel samen met de volgende onderwijspartners en externe instanties/partners:

	ja	nee
swv po	X	
swv vo	X	
SBO	X	
lokale overheid / gemeente	X	
Bureau Jeugdzorg	X	
Centrum voor Jeugd en Gezin	X	
Maatschappelijk werk	X	
GGZ	X	
Auris	X	
Leerplicht	X	
Politie	X	
Schoolbegeleidingsdienst Centraal Nederland	X	
GGD / Jeugdgezondheidsdienst	X	

Over het algemeen zijn we tevreden over de samenwerking met genoemde instanties. De mate van tevredenheid is ook afhankelijk van de contactpersonen waar we mee te maken krijgen.

We zijn van mening dat er veel administratie komt kijken bij de aanvraag van externe hulp.

4. ONDERSTEUNINGSARRANGEMENTEN VOOR LEERLINGEN MET SPECIFIEKE ONDERWIJSBEHOEFTE

In dit hoofdstuk wordt in kaart gebracht in hoeverre de school in staat is een aanbod te hebben voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Deze behoeften kunnen betrekking hebben op:

- Leer- en ontwikkelingskenmerken;
- Werkhouding; fysieke en medische kenmerken;
- Sociaal-emotionele en gedragsmatige kenmerken;
- De thuissituatie.

Er wordt beschreven welke aanpak de school heeft voor de verschillende aandachtsgebieden. Voor de beschrijving van deze onderwijsondersteunings-arrangementen is informatie verzameld over:

- Deskundigheid die de school heeft of binnen handbereik heeft;
- Tijd en aandacht die de school aan leerlingen kan besteden;
- Specifieke materialen of voorzieningen waarover de school beschikt;
- Mogelijkheden van het schoolgebouw;
- Samenwerking met relevante organisaties.

4.1 Leren en ontwikkeling

Leer en ontwikkelingshulpvragen kunnen betrekking hebben op intellectuele hulpvragen, leerachterstand, ontwikkelingshulpvragen, taalhulpvragen en ontwikkelingsvoorsprong.

Huidige situatie:

We hebben een aanpak voor leerlingen met ondersteuningsbehoeften op het gebied van leerachterstand, ontwikkelingshulpvragen, taal-/leeshulpvragen en ontwikkelingsvoorsprong.

Deskundigheid	Er zijn specialisten aanwezig op het gebied van dyslexie, taal/lezen. Het team heeft ervaringsdeskundigheid opgebouwd t.a.v. gedrag en sociale vaardigheden.
Aandacht en tijd	De gemiddelde groepsgrootte is 24 leerlingen. Er is één professional per groep. Kinderen die dit nodig hebben krijgen extra ondersteuning zowel binnen als buiten de groep. Aandacht en tijd wordt binnen de groep gegenereerd door een goed klassenmanagement en het toepassen van zelfstandig werken. De school werkt aan de hand van de 1-zorgroute.
Voorzieningen	Er is interne begeleiding aanwezig (3 dagen per week). De inrichting van de lokalen is voldoende afgestemd op de onderwijsbehoeften van kinderen. De werkruimten zijn voldoende afgestemd op de onderwijsbehoeften van kinderen. Er zijn diverse hulpmiddelen en remediërende materialen aanwezig.
Gebouw	Er is beperkte ruimte voor een time-out. Er zijn 3 ruimten voor het buiten het lokaal werken met (groepjes) leerlingen. Door de toename hiervan is dat op sommige dagen krap. Dan wordt –indien mogelijk– uitgeweken naar de directie/personeelskamer.
Samenwerking	Er is sprake van een goede samenwerking met ouders.
Ambitie	De school gaat de werkwijze volgens het dyslexieprotocol voor de groepen 1, 2 en 3 herzien. Eén van de leerkrachten wordt opgeleid tot Rekencoördinator.

4.2 Fysiek en medisch

Fysieke en medische hulpvragen kunnen betrekking hebben op hulpvragen met het gehoor, gezicht, spraak, motorische problemen en anders (epilepsie).

Deskundigheid	Het team heeft ervaring opgedaan in de begeleiding van kinderen met <ul style="list-style-type: none">- Spraak-/taalproblemen- Autisme- Hersenbeschadiging- Motorische problemen (spina bifida, spierziekte)
Aandacht en tijd	Aandacht en tijd wordt binnen de groep gegenereerd door een goed klassenmanagement en het toepassen van zelfstandig werken.
Voorzieningen	
Gebouw	Er is een ruimte waar kinderen zich terug kunnen trekken om speciale handelingen te verrichten.
Samenwerking	Er is sprake van een goede samenwerking met ouders.
Ambitie	De school heeft de ambitie om kinderen met fysieke en medische hulpvragen, rekening houdend met de mogelijkheden, thuis nabij onderwijs te bieden. Wanneer een kind met een extra ondersteuningsbehoefte op dit gebied wordt aangemeld zal de school zich, binnen de grenzen van het mogelijke, inzetten om aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling te voldoen.

We zien mogelijkheden om kinderen met een fysieke en/of medische ondersteuningsbehoefte van een aanpak te voorzien. Dat is echter niet onbeperkt. Er zal per geval bekeken worden in hoeverre de school tegemoet kan komen aan de ondersteuningsbehoefte van dit kind in deze specifieke situatie.

4.3 Sociaal emotioneel en gedrag

Sociaal-emotionele hulpvragen kunnen betrekking hebben op (faal)angst, teruggetrokkenheid, zelfvertrouwen, weerbaarheid, positie in de groep en contactname (dit zijn leerlingen die moeite hebben met het maken en houden van contact, het invoelen van emoties en dit kunnen toepassen). Gedragshulpvragen kunnen betrekking hebben op overactief, impulsief, naar binnen gericht, naar buiten gericht, bizar en storend gedrag.

Huidige situatie:

De school heeft een aanpak voor kinderen met extra ondersteuningsbehoeften op het gebied van sociaal-emotioneel gedrag, maar ervaart dat het in extreme gevallen slecht te combineren is met de aandacht voor de andere kinderen in de groep.

Deskundigheid	<ul style="list-style-type: none">- Er zijn geen specialisten binnen de school.- De school heeft ervaring opgedaan in de begeleiding van kinderen met ADHD, ADD, ODD, PDD-NOS problematiek en dysfatische ontwikkelingsstoornis.
Aandacht en tijd	De gemiddelde groepsgrootte is 24. Er is één professional per groep. In groep 6 wordt aan alle leerlingen SOVA-training aangeboden door een daartoe opgeleide leerkracht. Kinderen die dit nodig hebben krijgen extra ondersteuning zowel binnen als buiten de groep. Aandacht en tijd wordt binnen de groep gegenereerd door een goed klassenmanagement en het toepassen van zelfstandig werken.
Voorzieningen	Er is interne begeleiding aanwezig (dagen per week). De inrichting van de lokalen is voldoende afgestemd op de onderwijsbehoeften van kinderen.

	De werkruimten zijn voldoende afgestemd op de onderwijsbehoeften van kinderen. Structurele inzet van Kinderen en hun sociale talenten. Structurele inzet van Sova4Kids. Structurele inzet van Taakspel in de groepen 4 t/m 8 . Er is een pestprotocol.
Gebouw	Er is beperkte ruimte voor een time-out.
Samenwerking	Er is sprake van een goede samenwerking met ouders.
Ambitie	De ambitie van de school is om de reeds aanwezige kennis en vaardigheden op peil te houden en uit te breiden. Het streven is dat alle leerkrachten zelfstandig hoge, Reële SMARTI-doelen formuleren voor de lange (einde schooljaar) en voor de korte (tussendoelen) termijn. Deze doelen worden gecommuniceerd en geëvalueerd met leerlingen en ouders. Per week wordt er 30 minuten besteed aan lessen SEO. De directie heeft als streefdoel dat binnen nu en 2 jaar minimaal één teamlid zich gaat scholen als gedragspecialist.

4.4 Werkhouding

Werkhoudingsvragen kunnen betrekking hebben op concentratie, motivatie en taakgerichtheid.

Huidige situatie:

De school heeft een aanpak voor leerlingen met specifieke behoeften op het gebied van werkhouding.

Deskundigheid	- De school heeft ervaring opgedaan in de begeleiding van kinderen met ADHD, ADD, ODD, PDDNOS, ASS, NLD problematiek en dysfatische ontwikkelingsstoornis .
Aandacht en tijd	De gemiddelde groepsgrootte is 24. Er is één professional per groep. Kinderen die dit nodig hebben krijgen extra ondersteuning zowel binnen als buiten de groep. Aandacht en tijd wordt binnen de groep gegenereerd door een goed klassenmanagement en het toepassen van zelfstandig werken.
Voorzieningen	Vanuit het Samenwerkingsverband is er ambulante begeleiding beschikbaar voor leerlingen met een arrangement of met een complexe hulpvraag. De school biedt de beschikbaarheid van hulpmiddelen voor leerlingen die dit nodig hebben. Deze materialen worden aangeschaft vanuit een ondersteuningsbudget. Er zijn diverse ondersteunende materialen. Er wordt o.a. gebruik gemaakt van: <ul style="list-style-type: none"> - Geluiddempende hoofdtelefoons - Time-timer - Dagprogramma - Pictogrammen - Taakspel - Soundfieldsysteem
Gebouw	Er is beperkte ruimte voor een time-out.
Samenwerking	Er is sprake van een goede samenwerking met ouders.
Ambitie	De school heeft de ambitie om de aanwezige leerkrachtvaardigheden met betrekking tot de begeleiding van leerlingen met werkhoudingsvragen, te actualiseren en uit te breiden. De directie van de school wil de vaardigheden van de leerkrachten om de instructie en de verwerkingsopdrachten af te stemmen op verschillen tussen leerlingen verder uitbouwen.

4.5 Thuissituatie

Bij problemen in de thuissituatie kan het gaan om ondersteuning, pedagogische verwaarlozing en overbescherming.

Huidige situatie:

De school heeft een ervaring met kinderen die in een problematische thuissituatie verkeren. Indien noodzakelijk doet de school een beroep op externen waaronder het AMK.

Deskundigheid	Eén van de leerkrachten is opgeleid tot aandachtsfunctionaris.
Aandacht en tijd	Er zijn vaste afspraken over communicatie met de ouders over de voortgang van de leerlingen (luistergesprekken, gespreksavonden enz).
Voorzieningen	Er wordt gewerkt volgens de vastgestelde meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Er zijn korte lijnen naar het Schoolmaatschappelijk werk. Indien nodig wendt de school zich tot het adviesloket van het AMK.
Gebouw	Er is ruimte voor gespreksvoering.
Samenwerking	Er is sprake van een goede samenwerking met ouders.
Ambitie	De school wil adequaat kunnen reageren wanneer er problemen in de thuissituatie zijn.

5 SAMENVATTING

De school voldoet aan vrijwel alle punten van de basisondersteuning. De inspectie beoordeelde de basiskwaliteit op 13-06-2013 als voldoende.

We hebben de laatste jaren hard gewerkt aan de verbetering van de onderwijskwaliteit. Er is een impuls gegeven aan het opbrengst gericht werken. Om de streefdoelen te halen is ingezet op de versterking van het rekenaanbod en de doorgaande lijn. Daarnaast is geïnvesteerd in de kwaliteit van de leraren en is de zorgstructuur tegen het licht gehouden en aangepast.

Er is een aanpak voor leerlingen met ondersteuningsbehoeften op het gebied van leerachterstand, ontwikkelingshulpvragen, taal-/leeshulpvragen en ontwikkelingsvoorsprong.

De school heeft drie arrangementen voor kinderen met ondersteuningsbehoeften op fysiek en/of medisch gebied. Een maximum stellen is niet mogelijk. Er zal per geval bekeken worden in hoeverre de school tegemoet kan komen aan de ondersteuningsbehoefte van dit kind in deze specifieke situatie. De school heeft bewezen tegemoet te kunnen komen aan de ondersteuningsbehoefte van een leerling met een forse ontwikkelingsachterstand. De school heeft een aanpak voor kinderen met extra ondersteuningsbehoeften op het gebied van werkhouding en/of sociaal-emotioneel gedrag, maar ervaart knelling door de toename hiervan. We hebben ervaring met kinderen die in een problematische thuissituatie verkeren. Indien noodzakelijk doen we een beroep op externen waaronder het AMK.

De kinderen die extra ondersteuningsbehoefte hebben worden binnen de school opgevangen. Op groeps- en schoolniveau wordt het onderwijs passend gemaakt aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen. De school heeft een ondersteuningsstructuur ingericht, waarbij de leerkracht ondersteund wordt bij het doorlopen van de afgesproken procedures. De intern begeleider is hierbij de coach van de leerkracht.

We gaan ervan uit dat wat essentieel is voor één leerling goed is voor alle leerlingen. Zo profiteert iedere leerling van Passend Onderwijs. Een voorbeeld hiervan is de Soundfield geluidsinstallatie, waardoor er meer rust is in de groep.

We staan open voor terugplaatsing van leerlingen vanuit het S(B)O wanneer de S(B)O school aangeeft dat de leerling daar aan toe is. De school onderzoekt vooraf of zij op dat moment en in die situatie aan de hulpvraag van deze specifieke leerling kan voldoen. We houden onszelf het recht voor om een leerling te weigeren wanneer bijvoorbeeld een groep erg vol is en er al een groot aantal kinderen met extra ondersteuningsbehoefte in deze groep zitten.

We gaan over tot verwijzing naar het Speciaal (Basis) Onderwijs wanneer het welbevinden van de leerling of andere leerlingen in gevaar komt of wanneer er sprake is van een combinatie van ontwikkelingsachterstanden en extreme gedragsproblematiek. De ambitie van de school is om binnen de grenzen van het mogelijke, thuisnabij onderwijs te bieden aan kinderen uit de omgeving van de school.

Er worden individuele leerlingenbesprekingen en groepsbesprekingen gevoerd. Daarnaast worden leerlingen besproken in het schoolondersteuningsteam waarbij externen en ouders aanwezig zijn. Binnen het samenwerkingsverband is daartoe een protocol ontwikkeld. De school is tevreden over deze aanpak vanwege de bijdrage die dit levert aan de realisatie van passend onderwijs aan de hand van handelingsgericht en planmatig werken.

Verbetertraject:

De school blijft in ontwikkeling. De volgende ontwikkelpunten voor de school kunnen uit het voorgaande worden geformuleerd, ten aanzien van:
deskundigheid, aandacht en tijd, voorzieningen, gebouw en samenwerking.

Deskundigheid:

- Deskundigheidvergroting en uitbreiding van de leerkrachtvaardigheden op het gebied van:
- Dyslexieprotocol;
- Protocol dyscalculie;
- Het evalueren en analyseren van de geboden ondersteuning;
- Samenwerking met leerlingen en ouders;
- Het zelfstandig opstellen van groepsplannen.
- Implementatie en borging van het meeste recente dyslexieprotocol;
- Borging van het werken met zelfstandig werken;
- Borging van het werken met het directe instructie model.

Aandacht en tijd:

- Realiseren van extra inzet van handen naast de leerkracht door onder andere onderwijsassistentie;
- Beschikbaarheid van speciale onderwijszorg door IB, SMW, ambulante begeleiders.

Voorzieningen:

- Uitbreiden en onderhouden van de beschikbare specifieke onderwijsmaterialen die tegemoet komen aan specifieke didactische kenmerken en speciale pedagogische/psychologische kenmerken;
- Beschikbaar krijgen van meer gespecialiseerde leerkrachten binnen het team.
- De werkruimten moeten goed worden afgestemd op de onderwijsbehoeften van kinderen.
- Realisatie van een regionaal vangnet waarop leerkrachten kunnen terugvallen wanneer zij vastlopen bij de begeleiding van een leerling en acute ondersteuning nodig hebben.

Gebouw:

- Het gebouw en de inrichting moeten onderhouden worden.
- Handhaven en zo mogelijk uitbreiden van aparte ruimtes t.b.v. leerlingenzorg.

Samenwerking:

- De school blijft de ouders structureel bij de bespreking van hun kind in het zorgoverleg betrekken;
- Continuering van de samenwerking en afstemming met ouders, professionals en andere betrokkenen zoals genoemd in paragraaf 3.4.5.
- De school wil proberen de samenwerking met externe partners verder uit te breiden in verband met de realisatie van passend onderwijs.